

N:o 56.

Af Herr Gunnar Eriksson: Om inrättande af ett Riksbankens afdelningskontor i Östersund.

Åberopande den af mig vid sistförlutne riksdag i Andra Kammaren under N:o 87 väckta motion, och till hvilken motion jag värdsamt anhåller att få hänvisa, tager jag mig friheten ånyo föreslå,

att Riksdagen måtte besluta inrättandet af ett Riksbankens låneafdelningskontor i Östersund för Jemtlands län, antingen under de vilkor och bestämmelser, som gälla för afdelningskontoret i Luleå, eller ock andra, som Banko-Utskottet, till hvilket denna motion torde remitteras, finner vara lämpligare att föreslå.

Stockholm den 26 Januari 1880.

Gunnar Eriksson.

N:o 57.

Af Herr A. P. Lind: Angående nedsättning af embets- och tjänstemäns löner och pensioner.

Det må af en hvar erkännas att embets- och tjänstemän utgöra en klass inom vårt land, som med ganska få undantag utgör en värnadsvärd prydnad till handhafvande och utförande af sina pligter, enär de allt mer och mer anse sig

som folkets tjänare och ej dess öfvermodige herrar, såsom fordomdags lär varit förhållandet. Häraf måste äfven följa att Riksdagen välvilligt tillser det embets- och tjänstemännen blifva ordentligt aflönade och pensionerade. Men välviljan kan äfven sträcka sig för långt, och detta anser jag Riksdagen redan gjort derigenom, att för omkring ett tjogtals år sedan, under gynsamma konjunkturförhållanden, ett så kalladt dyrtidstillägg blef allt för högt beviljadt åt tjänstemännen. Under fortfarande välsignelserika år lyckades det vidare att få dessa dyrtidstillägg, och i vissa fall vida mer än dessa, såsom fasta löner reglerade och faststälde, och detta oafsedt att Riksdagens protokoller vittna, det flera af deri deltagande medlemmar af vår aktade embetsmannacorps uttalade den försäkran att dyrtidstilläggen skulle vid inträffade mindre gynsamma förhållanden försvinna. Erfarenheten har nu redan visat att debet och kredit ej kan gå i hop för staten, som väl till följd af inträffade missgynsamma konjunkturer kan ha en viss orsak, men jag anser likväl att största kassabristen för staten uppstått deraf, att välviljan gått för långt i beviljandet af för höga löner och pensioner åt embets- och tjänstemännen. I förbigående vill jag nämna, att mig synes troligt det uppgifna kassaförskottet, som Riksgäldskontoret fått lemna Statskontoret, hvilket af höga vederbörande uppgifves till 16½ millioner kronor, af behofvet framkallats till följd af ofvanbemälda förhållanden, och ehuru önskligt det vore att detta så kallade kassaförskott kunde blifva ersatt utan någon framdeles blifvande skatteförhöjning, kan denna önskan icke af mig uttalas utan med åtföljande tvifvelsmål, emedan jag befarar att kassaförskottet rätteligen bör heta statsbrist.

Det kan lätt inses vådan för ett ringa land liksom Sverige, kämpande under ett hårdt klimat med de produktiva föremålen som kan stå till buds för ett redligt sträfvande framåt, att låta embets- och tjänstemännen åtnjuta så stora förmåner, som nu blifvit dem beskärda, att man med skäl kan säga att embetsmannacorpsen erhåller största anparten af behållna vinsten af de många armar, som arbeta i produktiv riktning. Af ett sådant skapadt förhållande, hvartill ingen annan än båda statsmakterna inför nationen bör ansvara, uppstå många skadliga — ja till och med vådliga — förhållanden, hvaribland icke den minsta att trängseln blir för stor nedanför embetsmannatrappan derigenom att de flesta arbetsföra ynglingar blicka ditåt och draga sig allt mera från det redliga arbetet i vårt näringslif. Oaktadt i denna af mig berörda fråga vore mycket mer att som skäl frambära för framgång åt det förslag jag härmed går att väcka, får jag fatta mig kort, och under förhoppning att både Riksdagen och embetsmannacorpsen skola medgifva det för landets väl oundvikliga, att Riksdagen för sin del beslutar:

att alla embets- och tjänstemäns löner, hvilkas belopp uppgår öfver 2,000 kronor, böra nedsättas med 25 procent; dock bör nedsättningen begränsas så, att nedsättningen icke bör inskrida på 2,000 kronors-beloppet — eller om detta emot

min förmodan icke låter sig tillämpas på nuvarande embetsmannacorps — Riksdagen må besluta och för Regeringen meddela, att alla utnämningar, som hädanefter ega rum, äro åtföljda af 25 procents nedsättning af den för tjensten bestämda lön, efter samma beräkningsgrund, som i första alternativet finnes uttaladt, och pensionernas belopp äfven nedsättas efter lörens förhållande och den beräkningsgrund, som finnes stadgad.

Stockholm den 26 Januari 1880.

A. P. Lind.

N:o 58.

Af Herr F. Asker: Angående beviljande af årlig pension å allmänna indragningsstaten åt Professoren Adolf Erik Nordenskiöld.

Under det sist gångna året har Sverige eröfrat ett framstående rum i händelsernas minnesbok. Det har blifvit vårt fosterland beskärtdt att i den menckliga odlingens tjenst bana en ny väg för hafvets arbetare. De försök, som allt dittills strandat mot ishafvens klippor, hafva nu vunnit framgång. Genom förverkligandet af nordost-passagen äro namnen Sverige och Nordenskiöld med hvarandra outplånligt införlifvade. Det forskningsarbete, hvilket sålunda blifvit genomfördt, har i alla delar af verlden, der det blifvit bekant, vunnit ett rättvist erkännande för planens storhet, viljekraften i dess ledning och betydelsen af dess syfte. För stunden låter sig detta i hela sin omfattning icke mätas af den menckliga uppfattningsförmågan, men sannolikt kommer den tid, som med beundran och tacksamhet måste erkänna den fredliga eröfringens värde för alla tider och för alla folk. Sverige kan icke stå likgiltigt inför en sekularhändelse, som öfver vårt fosterland sprider sitt skimmer af everldlig ära.

Det är af denna anledning jag tillåter mig vördsammast föreslå,

att Riksdagen, såsom ett vittnesbörd af den aktning, hvarmed svenska folket hyllar förtjensten af ett stort och lyckadt värf, måtte bevilja intendenten vid naturhistoriska riksmuseum, professorn m. m. Herr Adolf Erik Nordenskiöld en pension å allmänna indragningsstaten till belopp af Fyratusen kronor, att från och med år 1881 årligen utgå.

Stockholm den 26 Januari 1880.

F. Asker.